

24. Multikulturní výchova

Multikulturní výchova

- usiluje o to vytvářet prostřednictvím vzdělávacích programů způsobilost lidí chápat a respektovat i jiné kultury než svou vlastní, eliminovat nebo oslabovat rasové předsudky. Má značný význam vzhledem k vytváření postojů vůči imigrantům, příslušníkům jiných národů, kultur apod.
- je to příprava na sociální, politické a ekonomické reality, které žáci prožívají v kulturně odlišných stycích
- souvisí s globalizací světa, sjednocování Evropy
- jedná se o uznávání hodnot a kultury nejen v rámci národní kultury, ale svůj význam má v celosvětovém měřítku. Jedná se především o to chránit životní prostředí a přírodní bohatství ve světě

Trvale udržitelný rozvoj – znamená změnu postoje celého světa ve všech možných oblastech lidské činnosti. Roste propast mezi bohatými a chudými, pokračuje rychlé čerpání přírodních zdrojů, roste devastace a destrukce tropických pralesů. Ničí se místní kultury. Způsob života euroamerické civilizace je neudržitelný. Jako hodnotová protiváha a alternativa těmto trendům ve vývoji moderní společnosti slouží koncept „Trvale udržitelného zdroje“. Základním předpokladem je aktivní přístup lidí ke stabilizaci světové populace, stabilizovat a snížit emise plynů, chránit biologickou rozmanitost, zastavit ničení světových lesů, změnit hospodaření - odstranit odpady a znečištění, zvládnou technologie obnovitelných zdrojů, řešit problémy rasové a sociální nespravedlnosti.

Pojem kultura – je chápán jako souhrn prostředků a mechanismů lidské adaptace k vnějšímu prostředí. Představuje program činností jednotlivců a skupin, který je fixovaný sociokulturními stereotypy a předávaný prostřednictvím kulturního dědictví. Kultura vystupuje v podobě:

- vytvoření lidské práce
- sociokulturních regulativů (norem, hodnot, kulturních vzorců)
- idejí
- institucí organizujících lidské chování

Jednou ze základních tezí multikulturní výchovy je předpoklad, že neexistuje lepší, či horší kultura. Všechny kultury jsou rovnocenné. Boj za vytvoření multikulturní společnosti je bojem proti stereotypům, předsudkům a postojům, které tvoří předstupeň diskriminace

Předsudek – je to komplex nezdůvodněných postojů a stanovisek, které nejsou založeny na přímé zkušenosti, ale jsou vytvořeny vlivem prostředí. Jsou to názory, které obsahují již dopředu negativní hodnocení

Cíle: Obecné cíle jsou vypěstovat v žácích znalosti, dovednosti, schopnosti a postoje, jež jim umožní dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě dané multikulturní společnosti a vytvořit předpoklady pro navazování pozitivních styků s příslušníky odlišných ras, národů, kultur, náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Ke splnění těchto cílů je nutno žáky vybavit následujícími kompetencemi:

- znalost etnických a kulturních skupinách žijících v ČR
- dovedností orientovat se v kulturně pluralitním světě
- postoje tolerance, respektu a otevřenosti k odlišným skupinám a životním formám
- schopnost aktivně vystupovat proti stereotypům, předsudkům a projevům rasismu

Obecné cíle multikulturní výchovy vychází z **analýzy východisek**

- **příprava globální civilizace** – rychlý rozvoj mezi státy a občany
- **příprava pro zrychlující se změnu společnosti**
- **multikulturní charakter světové civilizace**
- **udržení lidských aktivit v mezích únosnosti Země**

Metody:

- **diskuze** – jsou vhodné vyjasňování vlastních postojů
- **bainstorming** – je to volná produkce myšlenek, metoda je vhodná k detekci názorů, postojů a stanovisek
- **inscenační metoda** – (dramatizace) – spočívá v tom, že se žáci snaží sehrát konkrétní situace, které mohou nastat
- **beseda** – většinou se jedná o tzv. situační metodu, kdy žáci obdrží konkrétní popis situace